

Podstawa prawna

- 1.** Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374, z późn. zm.).
- 2.** Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz.1148, z późn. zm.).
- 3.** Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (skierowane do ogłoszenia).
- 4.** Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 1389).
- 5.** Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (skierowane do ogłoszenia).
- 6.** Wytyczne przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 2 lipca 2020r. dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
- 7.** Wytyczne MEN, MZ, GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020r.
- 8.** Zalecenia dla dyrektorów publicznych i niepublicznych szkół i placówek w strefie czerwonej/żółtej.

Instrukcja bezpieczeństwa obowiązująca w Przedszkolu Samorządowym w Sokolowie Mlp. przy ulicy Partyzantów 2 i oddziałach przedszkolnych przy ulicy Lubelskiej 41.

§ 1

Podstawowe cele wdrażanych procedur.

1. Zapewnienie bezpiecznych warunków dzieciom przebywającym w przedszkolu i w szkole.
2. Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy wszystkim pracownikom.
3. Uniknięcie zakażenia nauczycieli, pracowników i dzieci przez osoby z zewnątrz – rodziców oraz osoby postronne.
4. Zmniejszenie liczby kontaktów na terenie przedszkola i szkoły, celem umożliwienia identyfikacji osób, które będą podlegać kwarantannie lub izolacji w warunkach domowych.
5. Informowanie pracowników, rodziców i opiekunów o szczególnych zasadach funkcjonowania przedszkola i szkoły w trakcie epidemii Covid-19.

§ 2

Zakres i okres obowiązywania procedury

Procedura obejmuje i reguluje działania dyrektora, pracowników oraz innych osób przebywających na terenie przedszkola oraz oddziałów przedszkolnych w szkole przez okres obowiązywania stanu epidemii COVID-19 w Polsce lub do odwołania.

§ 3

Zadania rodziców

1. W celu zapewnienia dziecku odpowiedniej opieki podczas pobytu w przedszkolu oraz szkole, należy przekazać dyrektorowi lub nauczycielowi istotne informacje o stanie jego zdrowia.
2. Podczas drogi do i z placówki należy stosować aktualnie obowiązujące zalecenia i przepisy bezpieczeństwa.
3. Przeprowadzanie do przedszkola i szkoły dziecka zdrowego – bez objawów chorobowych. Nie należy posyłać dziecka do placówki, jeżeli w domu przebywa ktoś na kwarantannie lub w izolacji w warunkach domowych. Wymagane jest od rodziców wypełnienie stosowanego oświadczenia.

4. W przypadku dzieci mających ciągły katar lub inne objawy alergiczne rodzice zobowiązani są przedstawić zaświadczenie lekarskie.
5. Rodzice zobowiązani są wypełnić zgodę na pomiar temperatury dziecka.
6. Wyjaśnianie dziecku, żeby nie zabierało z domu do przedszkola i szkoły przedmiotów czy zabawek. Wyjątek stanowią dzieci 3 i 4-letnie (tj. najmłodszej grupy przedszkolnej) w okresie adaptacji, które mogą przynieść przytulankę. Rodzice tych dzieci zobowiązani są zadbać o regularne czyszczenie/pranie/dezynfekowanie zabawki.
7. Przyrowadzanie i odbieranie dzieci następuje w części przedsionka szkolnego i przedsionka przedszkolnego z zachowaniem odpowiedniego dystansu społecznego.
8. Regularne przypominanie dziecku o podstawowych zasadach higieny (unikanie dotykania oczu, nosa i ust, częste mycie rąk wodą z mydłem i nie podawanie ręki na powitanie).
9. Zwracanie dziecku uwagi na odpowiedni sposób zasłaniania twarzy podczas kichania czy kasłania.
10. Rodzice i opiekunowie przyrowadzający/odbierający dzieci do/z przedszkola/szkoły mają zachować dystans społeczny w odniesieniu do pracowników jak i innych dzieci i ich rodziców wynoszący min. 2 m.
11. Rodzice zobowiązani są do niezwłocznego odbierania telefonów z placówki i codziennego sprawdzania strony internetowej przedszkola, na której będą zamieszczane ważna informacje.
12. W przypadku wystąpienia objawów chorobowych u dziecka rodzic zobowiązany jest do niezwłocznego odebrania dziecka.

§ 4

Wewnętrzne procedury bezpieczeństwa na terenie przedszkola/szkoły podczas wejścia do budynku szkoły, przedszkola.

1. Do budynku mogą wchodzić wyłącznie osoby zdrowe, bez objawów chorobowych sugerujących chorobę zakaźną, po wcześniejszej zgodzie osób pełniących dyżur na portierni.
2. Do budynku nie może wejść osoba, która przebywa w miejscu zamieszkania z osobą na kwarantannie lub izolacji w warunkach domowych albo sama jest objęta kwarantanną lub izolacją w warunkach domowych.
3. Osoby czekające na wejście do szkoły, przedszkola zachowują odpowiedni odstęp (co najmniej 2 m) oraz stosują aktualnie obowiązujące zalecenia i przepisy bezpieczeństwa.
4. Na teren szkoły/przedszkola mogą wejść wyłącznie osoby z zakrytymi ustami i nosem, po wcześniejszej dezynfekcji rąk lub założeniu rękawiczek jednorazowych. Zakrywanie ust i nosa obowiązuje na terenie całej szkoły, przedszkola. Obowiązek ten nie dotyczy uczniów i pracowników.

5. Ograniczone do minimum jest przebywanie na terenie szkoły, przedszkola osób postronnych, w tym rodziców.
6. Wprowadza się dla wszystkich uczniów szkoły/wychowanków przedszkola obowiązek umycia dłoni na terenie placówki zaraz po przyjściu, przed posiłkiem, po powrocie z podwórka i po skorzystaniu z toalety.
7. Wejście do budynku możliwe jest tylko poprzez wejścia główne przedszkola oraz wejście boczne szkoły.

§ 5

Zadania dyrektora szkoły, nauczycieli i pracowników obsługi - szczegółowe wytyczne przeciwepidemiczne – organizacja opieki w przedszkolu/szkole.

I. Ogólne zasady organizacji opieki w przedszkolu i szkole podstawowej.

1. Personel pomocniczy oraz kuchenny ogranicza kontaktowanie się z dziećmi oraz nauczycielami i pomocami nauczycieli opiekującymi się dziećmi.
2. Przebywanie osób trzecich w przedszkolu, szkole zostanie ograniczone do niezbędnego minimum, z zachowaniem wszelkich środków ostrożności (min. osłona ust i nosa, założenie rękawiczek, dezynfekcja rąk, tylko osoby zdrowe).
3. W miarę możliwości należy zachować dystans pomiędzy pracownikami w przestrzeniach wspólnych szkoły i przedszkola.
4. Placówka będzie używać wyłącznie bezdotykowego termometru do pomiaru temperatury.
5. Jeśli dziecko manifestuje, przejawia niepokojące objawy choroby zostanie odizolowane w odrębnym pomieszczeniu lub wyznaczonym miejscu z zapewnieniem minimum 2 m odległości od innych osób i niezwłocznie powiadomieni zostaną rodzice/opiekunowie w celu pilnego odebrania dziecka z przedszkola, szkoły.
6. Dzieci będą korzystać z pobytu na świeżym powietrzu na terenie przedszkola/szkoły.
7. Sprzęt na placu zabaw będzie regularnie czyszczony z użyciem detergentu lub dezynfekowany.
8. Przedmioty i sprzęty znajdujące się w salach dydaktycznych, których nie można skutecznie umyć zostaną usunięte.
9. Pomieszczenia dydaktyczne, po zakończeniu zajęć danej grupy, będą myte lub dezynfekowane.
10. W przypadku zakwalifikowania Gminy Sokołów Młp. do strefy żółtej/czerwonej nie będą organizowane żadne wyjścia poza teren szkoły.
11. W przypadku zakwalifikowania Gminy Sokołów Młp. do strefy żółtej/czerwonej pracownikom szkoły mierzona będzie temperatura przy wejściu na teren placówki.

§ 6

Wewnętrzne procedury bezpieczeństwa na terenie Przedszkola.

I. Organizacja opieki w przedszkolu

1. Jedna grupa dzieci, w miarę możliwości, przebywać będzie w wyznaczonej i stałej stali.
2. Grupą opiekować będą się nauczyciele i personel pomocniczy według ustalonego tygodniowego harmonogramu.
3. Zachowana będzie minimalna przestrzeń do wypoczynku, zabawy i zajęć tj. nie mniej niż 1,5 m² na dziecko (wymiar aktualizowany na bieżąco zgodnie ze zmianami GIS).
4. Z sali usunięte zostaną dywany i pluszowe zabawki, pozostałe zabawki będą regularnie myte i dezynfekowane.
5. Dziecko nie może przynosić do przedszkola żadnych zabawek, wyjątek stanowi grupa najmłodsza w procesie adaptacji.
6. Wietrzenie sal odbywać się będzie co najmniej raz na godzinę.
7. W czasie pobytu dziecka w przedszkolu dzieci korzystać będą z placu zabaw na terenie placówki oraz będą spacerować po najbliższej okolicy. Sprzęt na placu zabaw będzie regularnie czyszczony i dezynfekowany.
8. Posiłki przygotowywane i wydawane będą przez kuchnię z zachowaniem wszystkich zasad sanitarno – higienicznych.

II. Przyrowadzanie i odbiór dzieci z przedszkola/szkoły

1. Rodzic pojedynczo przyrowadza dziecko do przedsionka przedszkola. Na terenie przedsionka może przebywać tylko jeden rodzic z dzieckiem. Wejście odbywa się tylko od strony przedszkola. Rodzic przed wejściem na teren placówki zobowiązany jest zdezynfekować dłonie (płyn udostępnia placówka) oraz zakłada maseczkę (we własnym zakresie).
2. Odbiór dziecka następuje przez przyrowadzenie dziecka do przedsionka przez personel.
3. Oddziały przedszkolne w szkole – rodzic przyrowadza dziecko do bocznego wejścia w szkole. Rodzic w wyjątkowych sytuacjach może wejść z dzieckiem do szatni znajdującej się na dolnym korytarzu, pamiętając o zdezynfekowaniu dłoni i założeniu maseczki.
4. Odbiór dziecka w oddziałach przedszkolnych w szkole odbywa się przez przyrowadzenie dziecka do drzwi bocznych.
5. Do przedszkola/szkoły przeprowadzane jest wyłącznie dziecko zdrowe bez objawów chorobowych, które nie miało kontaktu z osobą zarażoną i osobami w kwarantannie lub izolacji w warunkach domowych (wymagane jest wypełnienie stosowanego oświadczenia). W przypadku występowania u dziecka alergii

wymagane jest zaświadczenie od lekarza. Do przedszkola nie będą przyjmowane dzieci z objawami chorobowymi wskazującymi na infekcję.

6. Dziecko do przedszkola/szkoły przyprawdane jest wyłącznie przez osoby zdrowe.

III. Pozostałe warunki

1. Rodzice zobowiązani są do niezwłocznego odbierania telefonów z placówki i codziennego sprawdzania strony internetowej przedszkola, na której będą zamieszczane istotne informacje.
2. Każda zmiana sytuacji zdrowotnej dziecka lub rodziny dziecka obliguje do telefonicznego powiadomienia nauczyciela grupy i dyrektora placówki.

§ 7

I. W przypadku częściowego zawieszenia zajęć w przedszkolu.

1. W przypadku częściowego stacjonarnego zawieszenia zajęć w przedszkolu, zajęcia dydaktyczne będą prowadzone stacjonarnie i częściowo zdalnie. Nauczyciel będzie kontaktował się z rodzicami dzieci telefonicznie i drogą e-mailową. Na stronie internetowej przedszkola będą zamieszczane propozycje zadań, ćwiczeń i prac do samodzielnego wykonania przez dziecko w domu.

II. W przypadku całkowitego zawieszenia zajęć w przedszkolu.

1. W przypadku całkowitego stacjonarnego zawieszenia zajęć w przedszkolu, zajęcia dydaktyczne będą prowadzone tylko zdalnie. Wszyscy nauczyciele będą kontaktować się z rodzicami dzieci telefonicznie i drogą e-mailową. Na stronie internetowej przedszkola będą zamieszczane propozycje zadań, ćwiczeń i prac do samodzielnego wykonania przez dziecko w domu.

§ 8

Środki zapobiegawcze i ograniczające rozprzestrzenianie się wirusa.

1. Na wszystkich płaszczyznach działania stosowane będą wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia oraz Ministra Edukacji Narodowej.
2. Zachowanie przez pracowników szkoły szczególnej ostrożności w trakcie przemieszczania się z pracy do domu i z domu do pracy zachowania aktualnie obowiązujących zaleceń i przepisów bezpieczeństwa.
3. Do pracy w przedszkolu i szkole mogą przychodzić jedynie osoby zdrowe, bez jakichkolwiek objawów wskazujących na chorobę zakaźną.
4. W przypadku wystąpienia niepokojących objawów, u pracownika szkoły, nie należy przychodzić do pracy. Pracownik powinien pozostać w domu oraz skontaktować się

telefonicznie ze stacją sanitarno-epidemiologiczną, oddziałem zakaźnym, a w razie pogorszenia się stanu zdrowia zadzwonić pod numer 999 lub 112.

5. Do bezpośredniej pracy z dzieckiem w miarę możliwości nie będą angażowani nauczyciele i pracownicy powyżej 60 roku życia.
6. Na stanowisku pracy należy korzystać z własnych (używanych na co dzień) materiałów i urządzeń biurowych. Regularnie przecierać telefony, klawiatury, myszki środkiem dezynfekującym lub wodą z mydłem.
7. Na stanowisku pracy należy zachować bezpieczną odległości tj. 1,5 – 2m od współpracownika.
8. W przypadku konieczności bezpośredniego kontaktu z osobą trzecią np. listonoszem, kurierem, pracownik Przedszkola powinien pamiętać o konieczności zachowania, w miarę możliwości, odległości co najmniej 2 m, a także o skorzystaniu ze środków ochrony osobistej. Osoby trzecie nie powinny mieć bezpośredniego kontaktu z dziećmi.
9. Po każdym kontakcie z osobami trzecimi należy dezynfekować ręce. W przypadku stosowania rękawiczek powinny być często zmieniane. Należy unikać dotykania twarzy i oczu w trakcie noszenia rękawiczek.
10. Zużyte środki ochrony osobistej należy wyrzucać do wyznaczonych, zamykanych pojemników.

§ 9

Higiena, czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń i powierzchni

1. Przed wejściem do przedszkola/szkoły osoby wchodzące dezynfekują dłonie lub zakładają rękawiczki jednorazowe.
2. Należy regularnie myć ręce wodą z mydłem oraz dopilnować, aby robiły to dzieci, szczególnie po przyjeździe do sali przedszkole/szkoły, przed jedzeniem i po powrocie ze świeżego powietrza, po skorzystaniu z toalety.
3. Przeprowadza się monitoring codziennych prac porządkowych, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymywania w czystości ciągów komunikacyjnych, dezynfekcji powierzchni dotykowych – poręczy, klamek, powierzchni płaskich, w tym blatów w salach i w pomieszczeniach spożywania posiłków, klawiatury, włączników.
4. Przeprowadzając dezynfekcję, należy ściśle przestrzegać zaleceń producenta znajdujących się na opakowaniu środka do dezynfekcji. Ważne jest ściśle przestrzeganie czasu niezbędnego do wywietrzenia dezynfekowanych pomieszczeń, przedmiotów tak, aby dzieci nie były narażone na wdychanie oparów środków służących do dezynfekcji.
5. Nauczyciel opiekujący się dziećmi i pozostali pracownicy będą zaopatrzeni w indywidualne środki ochrony osobistej - jednorazowe rękawiczki, maseczki na usta i nos, a także fartuchy z długim rękawem (do użycia w razie konieczności np. przeprowadzania zabiegów higienicznych u dziecka – adekwatnie do aktualnej sytuacji). Dyrektor wyznacza kierownika gospodarczego – jako osobę odpowiedzialną za uzupełnianie ewentualnych braków w powyższych środkach.

6. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych, przy wejściu do budynku zostaną wywieszane plakaty z zasadami prawidłowego mycia rąk a przy dozownikach z płynem do dezynfekcji rąk - instrukcje.
7. Toalety będą na bieżąco dezynfekowane.
8. W szkole i przedszkolu nie ma obowiązku zakrywania ust i nosa – zarówno przez uczniów, pracowników jak i nauczycieli. Nie ma jednak przeszkód, aby korzystać z takiej formy zabezpieczenia.

§ 10

Gastronomia

1. Dzieci piją wodę wyłącznie ze swoich butelek i bidonów. Mogą skorzystać z dystrybutorów na wodę pod kontrolą osoby dorosłej.
2. Przy organizacji żywienia kuchnia, obok warunków higienicznych wymaganych przepisami prawa, odnoszących się do funkcjonowania żywienia zbiorowego, dodatkowo wprowadza zasady szczególnej ostrożności dotyczące zabezpieczenia epidemiologicznego pracowników. Będzie się zwracać szczególną uwagę na utrzymanie wysokiej higieny, mycia i dezynfekcji stanowisk pracy, opakowań produktów, sprzętu kuchennego, naczyń stołowych i sztućców.
3. Po każdym posiłku blaty stołów, poręcze krzeseł będą dokładnie myte.
4. Wielorazowe naczynia i sztućce będą wyparzone.
5. W miarę możliwości wydawanie posiłków odbywać się będzie zgodnie z wewnętrznym harmonogramem szkoły tak, aby dzieci jednej grupy ograniczali kontakt z pozostałymi dziećmi.

§ 11

Procedura postępowania na wypadek podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2

I. Postanowienia ogólne

1. Niniejsza procedura powstała w oparciu o wytyczne Ministra Zdrowia, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministra Edukacji Narodowej.
2. Celem niniejszej procedury jest zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zakażenia wirusem SARS-CoV-2, wywołującym chorobę COVID-19, wśród uczniów oraz pracowników szkoły, w sytuacji wystąpienia podejrzenia zakażenia u ucznia lub pracownika szkoły.

II. Pomieszczenia na odizolowanie osoby

1. W szkole i w przedszkolu funkcjonuje pomieszczenie przeznaczone do odizolowania osoby, u której podejrzewa się wystąpienie objawów chorobowych COVID-19. Tym pomieszczeniem jest gabinet pielęgniarki szkolnej. W przypadku braku dostępu dyrektor wyznacza inne pomieszczenie administracyjne.

2. Po każdym użyciu pomieszczenia przez ucznia lub pracownika szkoły, u którego podejrzewano wystąpienie objawów choroby zakaźnej COVID-19, pomieszczenie powinno zostać zdezynfekowane przez personel sprząający z zastosowaniem wszystkich niezbędnych środków ochrony osobistej.

III. Podejrzenie wystąpienia objawów chorobowych u pracownika lub ucznia/wychowanka

1. Pracownik podejrzewający u siebie wystąpienie objawów choroby COVID-19, przebywając na stanowisku pracy, powinien niezwłocznie udać się do wyznaczonego pomieszczenia izolacji jednocześnie informując o tym dyrektora szkoły.
2. W przypadku ucznia przejawiającego objawy choroby COVID-19, nauczyciel powinien zapewnić mu niezbędną opiekę, przy zastosowaniu środków ochrony osobistej, a także odizolować ucznia od reszty grupy i pracowników szkoły z zapewnieniem min. 2 m odległości od innych osób w pomieszczeniu do tego przeznaczonym.
3. Pozostałą grupą wychowanków/uczniów opiekuje się pomoc nauczyciela, do czasu przyjazdu nauczyciela zastępcy. Dyrektor zapewnia opiekę nauczyciela.
4. O wystąpieniu u ucznia objawów chorobowych należy niezwłocznie powiadomić dyrektora oraz rodziców lub prawnych opiekunów ucznia, by ustalić dalsze postępowanie.
5. Pracownik szkoły, udzielając pomocy chorej osobie powinien założyć przyłbicę lub maskę, rękawiczki, oraz fartuch z długimi rękawami oraz w miarę możliwości należy zachować min. 2 m odległości.
6. W nagłych przypadkach, w razie złego stanu zdrowia ucznia, nauczyciel sprawujący opiekę nad dzieckiem powinien niezwłocznie powiadomić służby medyczne, informując jednocześnie o podejrzeniu wystąpienia u ucznia choroby zakaźnej COVID-19.
7. W przypadku wystąpienia u pracownika lub ucznia objawów pozwalających na przypuszczenie, że jest zakażony koronawirusem, wstrzymuje się przyjmowanie kolejnych wychowanków przedszkola do przedszkola/szkoły. Odnośnie wychowanków już przebywających w szkole/przedszkolu należy zasięgnąć informacji od właściwej stacji sanitarno-epidemiologicznej.
8. Zespół gromadzi informacje dotyczące przypisania nauczycieli i pracowników do konkretnych stanowisk lub obszarów pracy.
9. Podjęcie działań, które doprowadzą do zorganizowania pracy w sposób zapewniający bezpieczeństwo, które w tym konkretnym przypadku mogą polegać na:
 - a) zarządzenie dezynfekcji stanowiska pracy chorego pracownika, narzędzi i przedmiotów które używał i określenie, czy któreś części budynku powinny zostać wykluczone na dłuższy okres czasu,

- b) wydaniu polecenia pracy zdalnej tym pracownikom, którzy mogą tak pracować – do czasu wydania decyzji w sprawie kwarantanny przez Sanepid
- 10. Ustalenie, czy należy wdrożyć dodatkowe procedury, biorąc pod uwagę zaistniały przypadek.
- 11. O wystąpieniu objawów chorobowych należy powiadomić Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Rzeszowie w celu ustalenia dalszego postępowania.

IV. Pozostałe regulacje

- 1. W przypadku wystąpienia u ucznia lub pracownika szkoły objawów choroby zakaźnej COVID-19 personel sprzątający powinien przeprowadzić, przy zachowaniu niezbędnych środków ochrony osobistej, dodatkowe czynności dezynfekujące w budynku szkoły/przedszkola.
- 2. Dyrektor lub wyznaczony przez niego pracownik ustala listę osób przebywających w tym czasie w obszarze, w którym poruszała się i przebywała taka osoba.

§ 12

Postanowienia końcowe

- 1. Przepisy niniejszej Instrukcji Bezpieczeństwa wraz z Procedurami wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
- 2. Wszyscy nauczyciele, pracownicy i rodzice zostają zobowiązani do niezwłocznego zapoznania się z postanowieniami niniejszej Instrukcji i Procedur.
- 3. Instrukcję wraz z procedurami należy udostępnić do zapoznania wszystkim rodzicom i opiekunom dzieci uczęszczających do szkoły/przedszkola.
- 4. Instrukcja oraz Procedury zostały opracowane zgodnie z wytycznymi/normami obowiązującymi w dniu ich utworzenia. Zmiana przepisów nadrzędnych powodują automatyczną zmianę w procedurach.